

DAUGPILIO TVIRTOVĒ

**PAVELDAS
TURIZMAS
KULTŪRA**

KELIONĒS VADOVAS

Funded by the
European Union

Šī publikācija paredzēta, izmantojot Eiropas Savienības 2014–2020 m. sadarbības programmas "Eiropa izaugsmei un nodarbinātībai" pirmās atbalsta jomas "Izaugsmei un nodarbinātībai" atbalstu. Šī publikācija ir pilnībā atbildīga Daugpils pilsētas pašvaldībai. Šis izdevums var saturēt kļūdas, kas nav saistītas ar Eiropas Savienības atbalstu.

TURINYS

Sveiki atvykę!	1
Kaip nuvykti?	1
Pagrindiniai lankytini objektai	2
Renginiai	3
Trumpa tvirtovės istorijos apžvalga	4
Lankymosi tvirtovėje taisyklės	6
Informacijos centras	8
Ekskursijos	9
Marko Rotko meno centras	10
Galerija „MARTINSONA MĀJA“ (lie. „Martinsono namai“)	11
Inžinierių arsenalas	12
„RetroGaraž-D“	13
Medicinos ekspozicija	14
Meno galerija „BALTAIS ZIRGS“ (lie. „Baltasis žirgas“)	15
Žemėlapis	16
Tvirtovės promenada	18
Komendanto sodas	19
Durys į praeitį / Šikšnosparnių centras	20
Galerija „4METRI“	21
Tvirtovės patrankos	22
Pirmojo pasaulinio karo muziejus	23
Atminimo vietos	24
Meno objektas „CIETOKŠŅA SPOKS“ (lie. „Tvirtovės vaiduoklis“)	25
Suvenyrai	25
Kavinės	26
Parduotuvės	27
Apgyvendinimas	28

SVEIKI ATVYKĘ!

Daugpilio (Dinaburgo, Dvinsko) tvirtovė stovi antro pagal dydį Latvijos miesto širdyje – vos už dviejų kilometrų nuo dabartinio miesto istorinio centro. Ji yra valstybinės reikšmės architektūros ir urbanistikos paminklas. Daugpilio tvirtovė susiformavo kaip nepriekaištingai įtvirtintas miestas. Šiandien jis yra tapęs miestu mieste, kuriame yra 10 plačių gatvių, 80 pastatų, skverų ir aikščių. Tvirtovės teritorijos, išsidėsčiusios abiejuose Dauguvos upės krantuose, bendras plotas – daugiau kaip 2 km². Tvirtovės teritorijoje yra 35 kultūros paminklai. Kviečiame Jus leisti į pasivaikščiojimą ir pažinti tvirtovę bei pasimėgauti siūlomomis turizmo ir kultūrinėmis veiklomis.

Kaip nuvykti?

Iš miesto centro

Pėsčiomis palei apsauginį pylimą (Daugavas gatvė) nuo Dubrovino parko arba Vienības ir Cietokšņa gatvėmis – 25 min.

Dviračiu palei apsauginį pylimą (Daugavas gatvė) (pažymėto dviračių maršruto Nr. 35 „Daugavas loki“ (lie. „Dauguvos vingiai“) atkarpa) arba Vienības ir Cietokšņa gatvėmis – 15 min.

3-iojo maršruto tramvajumi (išlipti galinėje stotelėje „Cietoksnis“), pėsčiomis paeiti dar 200 m – 15 min.

13A maršruto mikroautobusu (galinė stotelė „Marka Rotko mākslas centrs“) – 10 min. 4-ojo ir 13-ojo maršruto autobusu (galinė stotelė „Cietoksnis“) – 7 min.

Automobiliu kirsti plentą P67 ir Vaļņu gatvę bei važiuoti Mihaila gatve. GPS: 55.883832 | 26.497497 – 6 min.

Dviračių maršrutas Nr. 35 „Daugavas loki“ (lie. „Dauguvos vingiai“)

PAGRINDINIAI LANKYTINI OBJEKTAI

1 NIKOLAJAUS VARTAI

Vieni iš ketverių vartų pastatyti 1822–1827 metais neogotikos stiliumi tvirtovės vakarinėje dalyje. Nuo kitų vartų jie skiriasi šoninėmis patalpomis pagrindinės perėjos abiejose pusėse, kuriose caro laikais buvo sargybinių ir areštinės patalpos.

2 ARTILERIJOS ARSENALAS

Pastatytas pagal A. Štauberio projektą 1831–1833 metais. Anksčiau čia buvo laikomos patrankos, šoviniai, šaltieji ginklai, o dabar čia yra įsikūręs šiuolaikinis meno centras. Arsenale taip pat yra rezidencijos, konferencijų salė ir kavinė.

3 7-OJO BASTIONO PARAKO RŪSYS

Parako rūsys 7-ojo bastiono kieme pastatytas 1861 metais. Anksčiau čia senose statinėse buvo laikomas parakas. 2022 metais šiame pastate įrengta parodų salė „Martinsona māja“ (lie. „Martinsono namai“). Šalia yra rekreacinė zona su vaikų žaidimų aikštele.

4 INŽINIERIŲ ARSENALAS

Paskutinis pastatas tvirtovėje, pastatytas pagal architekto A. Štauberio projektą 1840–1845 metais. Čia buvo įvairios dirbtuvės, sandėliai. 2022 metais šiame pastate duris atvėrė Technikos ir industrinio dizaino centras.

ĮTVIRTINIMAI

Norint apžiūrėti dalį išorinių įtvirtinimų, siūloma naudotis teminiais maršrutais. Sekite nuorodas žemėlapyje, kurį galima gauti Daugpilio tvirtovės Kultūros ir informacijos centre (Nikolaja iela 5).

RENGINIAI

Tvirtovėje kasmet vyksta daug plataus masto renginių – Muziejų naktis (gegužės 20 dienai artimiausią šeštadienį), Menų naktis, Tarptautinis istorinės rekonstrukcijos festivalis „Dinaburg 1812“ (liepos 14 dienai artimiausią šeštadienį), Europos kultūros paveldo dienos (rugsėjo pradžioje). Sendaikčių turgus vyksta kiekvieno mėnesio pirmąjį šeštadienį (išskyrus žiemos laikotarpį), Žolynų turgus – prieš Lyguo (la. Līgo) šventę, o teminiai renginiai, skirti Latvijos valstybinėms šventėms – lapkričio mėnesį. Informacijos apie renginius ieškokite Daugpilio miesto savivaldybės Turizmo plėtros ir informacijos agentūros interneto svetainėje www.visitdaugavpils.lv ir Daugpilio tvirtovės Kultūros ir informacijos centro Facebook paskyroje: @Daugavpils.cietoksnis

TVIRTOVĒS ISTORIJA TRUMPAI

- 1810 Rusijos imperatorius Aleksandras I pagal pulkininko inžinieriaus J. Hekelio projektą patvirtino Dinaburgo tvirtovės statybos planą.
- 1812 Napoleono armijos maršalo Nikolija Udino vadovaujama kariuomenė keletą kartų puolė tvirtovę, bet visi bandymai ją užimti buvo nesėkmingi. Rusų kariai generalinio majoro Gavriilo Ulanovo priešakyje didvyriškai atrėmė priešų puolimą.
- 1833 dalyvaujant imperatoriui Nikolajui I įvyko iškilminga tvirtovės įšventinimo ceremonija.
- 1878 visiškai užbaigta Dinaburgo tvirtovės komplekso statyba.
- 1897 tvirtovė tapo tvirtove-sandėliu.
- 1914–1917 dėl Pirmojo pasaulinio karo tvirtovėje buvo karo padėtis. 1917 metų pabaigoje čia buvo įsikūręs Rusijos imperijos armijos 5-asis štabas.
- 1918–1920 tvirtovėje trumpą laiką buvo įsikūrę bolševikai, vokiečių ir lenkų kariuomenės.
- 1920–1940 tvirtovėje buvo įsikūrę Latvijos armijos 4-osios Žiemgalos divizijos 3 pėstininkų pulkai ir 1 artilerijos pulkas.
- 1941–1944 tvirtovės teritorijoje nacistai įkūrė žydų getą ir tarybinių karo belaisvių stovyklą „STALAG – 340“.
- 1948–1993 tvirtovės teritorijoje įkurdinta Daugpilio karo aviacijos inžinierių mokykla.
- 2011 po rekonstrukcijos vandens kėlimo pastate savo veiklą pradėjo Daugpilio tvirtovės kultūros ir informacijos centras.
- 2013 rekonstruotame Artilerijos arsenale atidarytas Marko Rotko meno centras.

- 2013 Valstybinės policijos Latgalos regiono valdyba persikėlė į suremontuotas buvusias Komendanto valdybos ir karininkų namų patalpas.
- 2013 baigta Nikolajaus vartų restauracija ir atkurta Nikolaja gatvės dalis su pastatais.
- 2014 restauruotas 1-asis kranto liunetas su kordegardu (sargybos patalpa).
- 2017 2017 m. Komandanta gatvėje 1 atidarytas Pirmojo pasaulinio karo muziejus.
- 2018 savo veiklą pradėjo meno galerija „Baltasis žirgas“ (lie. „Baltasis žirgas“)
- 2021 restauruotas Inžinierių arsenalo pastatas ir 7-ojo bastiono parako rūšys bei nutiesta promenada palei tvirtovę.
-
- aš aplankiau Daugpilio tvirtovę.

TVIRTOVĒS LANKYMO TAISYKLĒS

Gerbiamieji gyventojai ir tvirtovės lankytojai,

Jums lankantis tvirtovėje, prašome tausoti jos kultūros ir istorijos vertybes ir laikytis privačios erdvės neliečiamumo principo! Vadovaujantis LR įstatymu „Dėl kultūros paminklų apsaugos“ ir Daugpilio miesto tarybos Privalomosiomis kultūros paveldo ir kultūros paminklų apsaugos taisyklėmis, Daugpilio tvirtovės teritorijoje galima lankytis, jei laikomasi toliau pateiktų taisyklių.

Leidžiama:

- apžiūrėti, fotografuoti ir filmuoti visus laisvai prieinamus įtvirtinimus ir pastatus;
- vaikščioti po apsauginį pylimą (laikantis asmeninio saugumo, ypatingą dėmesį skiriant vaikams) ir po visas vidinėje pusėje esančias gatves ir kiemus (jei eismas nėra apribotas);
- važiuoti dviračiais specialiai palei šaligatvius įrengtais dviračių takais, naudotis dviračių stovėjimo aikštelėmis;
- naudotis transporto priemone ir palikti ją specialiai tam numatytose vietose;
- vedžioti naminius gyvūnus (tik su pavadėliu, su antsnukiu (jei būtina) ir turėti su savimi priemonių ekskrementams surinkti);
- kūrėti laužus ir naudoti grilio įrenginius (tik tam specialiai numatytose vietose);
- naudotis tik viešaisiais tualetais.

Draudžiama:

- be specialaus suderinimo iš tvirtovės teritorijos išvežti bet kokias istorines ar kitas vertybes (pastatų ir įtvirtinimų elementus
- – plytas, akmenis, gatvės grindinį, medžio ir metalo elementus ir konstrukcijas, inžinerines komunikacijas ir kt.);
- griauti ir niokoti pastatus ir įtvirtinimus, želdinius, paminklus, dekoratyvinius ir informacinius objektus;
- be leidimo atlikti žemės kasimo darbus, naudoti metalo detektorius;
- trikdyti, erzinti ir medžioti tvirtovės teritorijoje esančius gyvūnus;
- trikdyti, erzinti ir medžioti tvirtovės įtvirtinimuose ir pastatuose gyvenančius šikšnosparnius;
- važiuoti dviračiu per apsauginio pylimo viršutinę dalį (yra rizika nukristi iš 11 metrų aukščio!);

- vaikščioti apsauginio pylimo viršumi tamsiu paros metu ir blogomis oro sąlygomis (stiprus vėjas, lietus, sniegas, rūkas), nes yra rizika paslysti ir įkristi į griovį;
- elgtis šiurkščiai ar savo elgesiu sukelti nepatogumų kitiems tvirtovės lankytojams ar gyventojams;
- be leidimo rengti masinius susirinkimus ar renginius;
- išmesti atliekas tam neskirtose vietose;
- teršti pylimą, griovį, kazematus ir kitus įtvirtinimus.

Atkreipiame dėmesį, kad vadovaujantis Latvijos Respublikos įstatymais už šių taisyklių nesilaikymą ir įstatymų bei kitų taisyklių pažeidimą gali būti taikoma administracinė arba baudžiamoji atsakomybė!

Pabaigus remonto darbus, 2011 metais buvusiam vandens kēlimo pastate (1865–1866) buvo įrengtas Daugpilio tvirtovės Kultūros ir informacijos centras. Kadaiše šis pastatas aprūpindavo vandeniu visą tvirtovės vandentiekio sistemą. Iš trijų šulinių, esančių Dauguvos krante, garo mašina buvo pripildomas pastate stovintis rezervuaras, kurio talpa – 3 000 kibirų. Jis iki mūšų dienų išliko labai geros būklės ir yra šio pastato industrinio paveldo dalis.

Centre galima gauti informacijos apie tvirtovės istoriją, aktualius įvykius ir plėtros planus bei apžiūrėti nedidelę ekspoziciją, kurioje eksponuojami istoriniai brėžiniai, nuotraukos, karių uniformos ir artefaktai, rasti tvirtovėje per pastaruosius metus. Pastate yra tvirtovės valdytojo darbo kabinetas. Čia galima užsisakyti ekskursijas po tvirtovę.

Vasaros sezonu kordegardo pastate prie Nikolajaus vartų medinio tilto veikia Informacijos punktas, kur galima gauti pagrindinę informaciją apie tvirtovės siūlomas turizmo paslaugas.

- 📍 Nikolaja iela 5
- ☎ +371 65424045, +371 28686551
- ✉ cietoksnis@daugavpils.lv
- 🌐 www.daugavpilsbietoksnis.lv
- 📘 Daugavpils.cietoksnis

Geriausiai žymias Daugpilio tvirtovės vietas galima pažinti su patyrusio gido palyda.

Ekskursijos vedamos latvių, anglų ir rusų kalbomis. Yra galimybė užsisakyti ekskursijas ir lietuvių, lenkų, baltarusių ir vokiečių kalbomis.

Yra sudaryti 45 min. ir 1,5 val. trukmės ekskursijų maršrutai. Siūlomos įvairios teminės ekskursijos, taip pat ekskursijos moksleiviams.

Ekskursijas po tvirtovę galima užsisakyti Kultūros ir informacijos centre, kuris yra įsikūręs Daugpilio tvirtovėje (Nikolaja iela 5), taip pat tel.

+371 65424043, +371 28686331 arba el. p. cietoksnis@daugavpils.lv, ir Daugpilio turizmo informacijos centre tel. +371 65422818, +371 26444810, el. p. turisms@daugavpils.lv.

Pirmojo pasaulinio karo muziejaus „Pas komendantą“ kūrėjai siūlo ekskursijas po Daugpilio tvirtovę elektrobuse. Ekskursijos metu miesto svečiai ir gyventojai gali susipažinti su įdomiaisiais ir reikšmingiaisiais objektais bei tvirtovės istorija.

Vienu metu į ekskursiją gali vykti 7 keleiviai, o kelionės trukmė yra 40–50 minučių.

Į ekskursiją galima vykti šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 10.00 iki 18.00 val., o kitomis savaitės dienomis – iš anksto užsiregistravus tel. +371 29244651. Ekskursija prasideda aikštėje prie Daugpilio tvirtovės Kultūros ir informacijos centro, Nikolaja iela 5. Ekskursijos vedamos latvių ir rusų kalbomis.

MARKO ROTKO MENO CENTRAS

2

Marko Rotko meno centras yra daugiavfunkcė šiuolaikinio meno ir kultūros įstaiga, įsikūrusi valstybinės reikšmės architektūros paminkle – artilerijos arsenalo pastate (1833).

Čia kadaise buvo laikomos patrankos, amunicijos dėžės ir šoviniai, kardai ir šautuvai, pulkų vėliavos ir būgnai. O dabar tai yra vienintelė vieta Rytų Europoje, kur galima susipažinti su pasaulinio garso dailininko, abstrakčiojo ekspresionizmo pradininko Marko Rotko (1903–1970) darbų originalais. Daugiavfunkciame meno centre, kurio plotas – 2 500 m², lankytojams siūloma apžiūrėti nuolatinę ekspoziciją, skirtą dailininkui Markui Rotko ir jo kūrybai, bei Latvijoje ir užsienyje žinomų menininkų kilnojamąsias parodas. Čia rengiami tarptautiniai menininkų simpoziumai, kūrybinės dirbtuvės ir meistriškumo pamokos, koncertai ir kt. Centre yra siūlomos ir apgyvendinimo paslaugos, seminarų ir konferencijų patalpos bei kamerinė salė.

📍 Mihaila iela 3

☎ +371 654 30250

✉ rotkocentrs@daugavpils.lv

🌐 www.rotkocentrs.lv

📌 @DaugavpilsMarkRothkoArtCentre

GALERIJA „MARTINSONA MĀJA“ (lie. „Martinsono namai“)

3

2022 metais 7-ojo bastiono parako rūsio pastate duris atvėrė Marko Rotko meno centro naujasis sektorius. Naujoji parodų salė yra skirta garsiojo latvių keramiko Pėterio Martinsono (Pėteris Martinsons) (1931–2013) kūrybai.

Daugpilyje gimusio iškiliojo menininko kolekciją sudaro 340 darbų: 314 keramikos dirbinių ir 24 piešiniai tušu, kuriuos 2013 metų birželį autorius parinko ir padovanojo meno centrui. Nemaža kolekcijos dalis yra eksponuojama parako rūsyje.

Parako rūsio (sandėlio) pastatas 7-ojo bastiono kieme buvo pastatytas 1859–1861 metais. Pastato vidinėje pusėje po masyviu plytų skliautu dviem eilėmis buvo išdėstyti mediniai stelažai, ar kurių laikytos parako statinės. 1948–1993 metais pastatas buvo naudojamas kaip daržovių sandėlis – čia didelėse betono voniose buvo raugiami kopūstai ir marinuojami agurkai karo mokyklos reikmėms.

2020–2021 metais, pasinaudojus Europos Sąjungos 2014–2020 m. bendradarbiavimo per sieną programos finansavimu, parako rūsys buvo restauruoti, taip pat sutvarkyta prie jo esanti teritorija.

INŽINIERIŲ ARSENALAS

4

Īspūdingas inžinieru arsenala divaukštis pastats pastatīts 1840–1845 gadiem netālu no Aleksandra vārtu. Pastats ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis. Triju savienātu pastatu korpusu apmēro stilīgā ārējā fasāda garums – 275 m. Pastatu laukums – 7 000 m². Vidējais laukums aizņem 2 000 m². Ir saglabātas iekārtas (pandūsi), kas izņemtas no ēkas un uzstādītas ēkas otrā stāvē.

Inžinieru arsenālā tika ražoti un remontoti ieroču objekti, instrumenti fortifikācijas un siera darbam. Čīa tika ražoti, daļidzīu, račīu, tekintu, stalu un šaltkalvīu darbtuvēs, liejklā, braīzīyklā, modelīavīmo patalpas un citas darbtuvēs.

Tarybīnīai gadiem ēkātā tika iekārtota mācībos gādībīnīas darbtuvēs. No 1993 gada ēkats netika lietots un sādāvējī ierīti. 2019–2021 gadiem tika veikts ēkats vakarīnīo korpusa restauravīmo un šīaurīnīo un rytīnīo korpusu konservavīmo darbi. Vakarīnīam korpusam 2022 gada rudenī durīs atvērē tehnīkas un industrīnīo dizaino centrs „Inžinieru arsenāls”.

📍 Imperatora iela 8

📘 @ Inženieru.arsenāls

🌐 inzenieruarsenals@daugavpils.lv

12

„RetroGaraž-D“

6

Ekspozīcija „RetroGaraž-D” – tā ir automobīlu un tarybīnīu gādībīnīu daiktū privāta kolekcija. Ekspozīcijā gādīma apzīūrētī īvairīu marķīu automobīlus: 22 „Moskvīch” marķēs automobīlus, vīnā „Volgā”, du „Žīguli” marķēs automobīlus un vīnā „Mercedes” automobīlī. Gādī būtī, kad čīa sūkaptā dīdžīaurīa Baltījas šālīyē „Moskvīch” automobīlu kolekcija. Senīaurīs „Moskvīch” kolekcīos automobīls gādīgādīntas 1947 gadiem. Tā ir pokarīo automobīls, kurī ir „Opel” marķēs automobīlo kopija.

Darbo laīkas:

Pīrmdīnīam–pēnktdīnīam: īs anksto ūsīregīstravus
Šēstādīnīam–sēkmādīnīam: 10.00–18.00

📍 Valņu iela 4a

☎ +371 29494061; +371 27716222

✉ retrogarazd@gmail.com

📍 GPS: 55.889826 , 26.505547

13

Trijose salēse, kurių bendras plotas – apie 350 m², eksponuojama daugybė su medicina susijusių objektų, nuotraukų ir dokumentų, pasakojančių apie žmogaus gydymo metodus XX amžiuje ir seniau. Pirmą salę yra skirta medicinai ir medicinos įrangai. Antroje salėje lankytojai gali susipažinti su Daugpilio medicinos įstaigų, kurios veikė Daugpilyje prieš daugybę metų ir veikia iki šiol, istorija. Trečioji salė skirta kontracepcijai, joje galima apžiūrėti įvairias kontracepcijos priemones.

Įėjimas vaikams iki 16 metų – tik su suaugusiojo palyda.

Darbo laikas:

Pirmadieniais–penktadieniais: uždaryta

Šeštadieniais–sekmadieniais: 11.00–17.00

Lankymas grupėms galimas ir kitomis dienomis ir kitu laiku.

📍 Nikolaja iela 9

☎ +371 28872898

✉ veselibasveicinasana@inbox.lv

„Baltasis žirgas“ – pirmoji Daugpilyje meno galerija, kuri tuo pačiu yra ir kultūros erdvė: tiek galerija, tiek meno salonas, tiek meno studija. Meno galerija yra įsikūrusi Daugpilio tvirtovėje 1830 m. pastatyta maisto sandėlio (vėliau – ginklų sandėlis) pastate. Meno galerijoje eksponuojamų darbų autoriai yra mieste ir už jo ribų žinomi menininkai, susibūrę į Daugpilio regiono menininkų asociaciją. Darbus galima ne tik apžiūrėti, bet ir įsigyti.

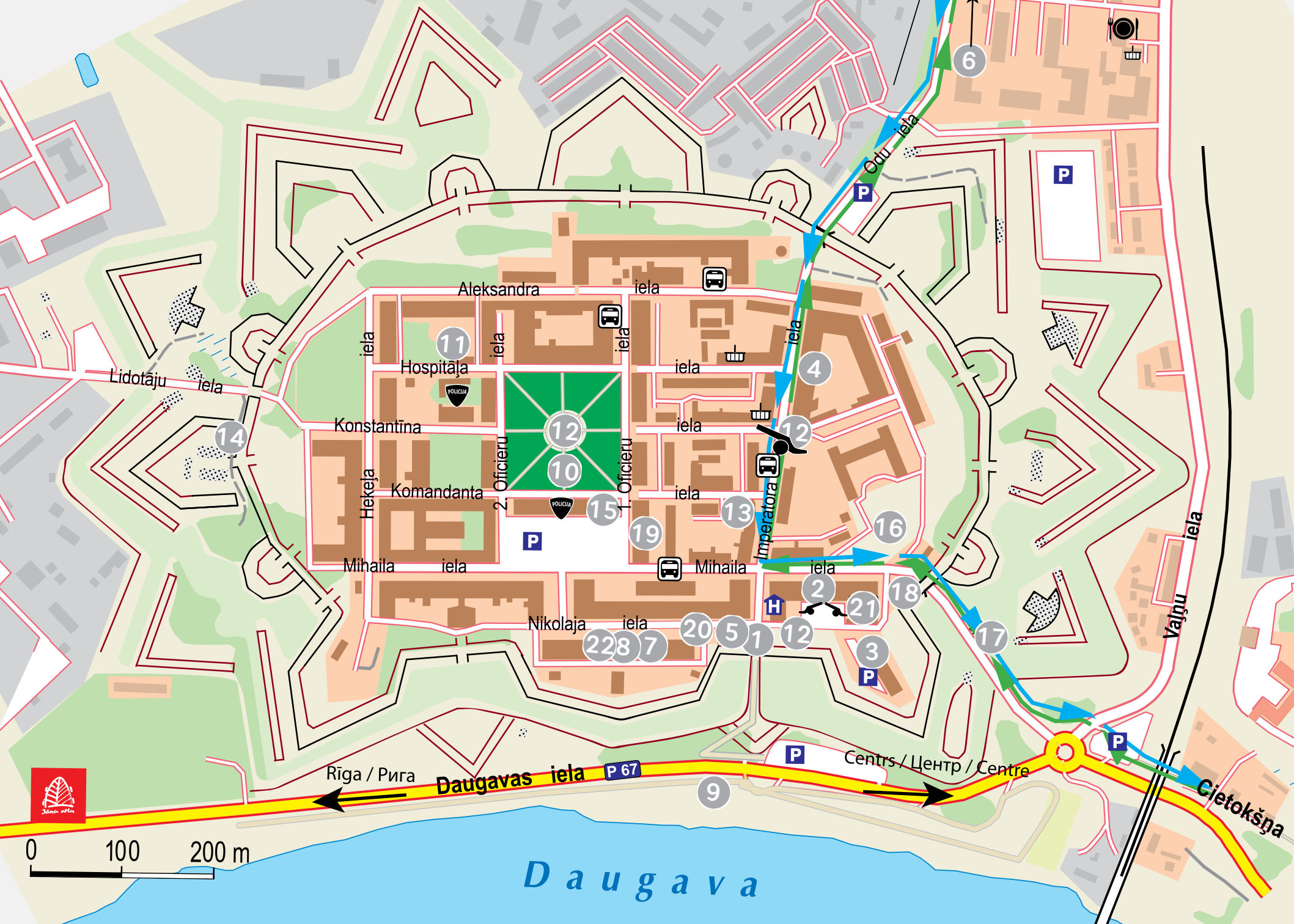
Meno galerija dirba nuo 11.00 iki 18.00 val. (aktyviojo turizmo sezono metu).

📍 Nikolaja iela 9

☎ +371 22425156, +371 28938269, +371 26555764

📱 @MakslaProviArt

0 100 200 m

Rīga / Рига

Daugavas iela

P 67

Centrs / Центр / Centre

D a u g a v a

Cietokšņa

TVIRTOVĒS PROMENADA

9

Palei Daugpilio tvirtovēs citadelē Dauguvos upēs dešiniajame krante 2021 metais jrengta pakrantēs promenada.

Promenados bendras ilgis – apie 1 km, ji driekiasi palei tvirtovē supanāo apsauginio pylimo viršutinj dalj.

Promenada prasideda toje vietoje, kur XIX amžiuje buvo uostas valtimis ir iāardomo plaukiojanāo tilto dalims laikyti, ir baigiasi prie istorinj vandens sutekējimo vietas, kur suteka vanduo iā viso citadelēs apsauginio griovio. Uosto teritorijoje galima apžiūrēti tvirtovēs maketa. Promenados centrinjē dalyje matomas divi atkarpos ir apvalij akmenij grindinys, kuris anksāiau dengē visā apsauginij pylimā ir nusileidimā nuo jo iki plaukiojanāo tilto. āia taip pat yra rekonstruotas vienas iā ūuliniij, iā kurio XIX amžiuje j tvirtovē buvo pompuojamas vanduo.

Tvirtovēs promenada puikiai tinka ramiems pasivaikāāojimams, tvirtovēs jtvirtinimams apžiūrēti abiejuose Dauguvos krantuose. āia galima mēgautis saulēlydžiui ir ramia upēs tēkme.

Kiekvieniame promenados gale yra automobiliij ir dviraāij stovējimo aikāstelē.

📍 Daugavas iela

📍 GPS: 55.881709, 26.495990

KOMENDANTO SODAS

10

XIX a. 2-oje pusēje buvusioje tvirtovēs aikāstēje buvo jrengtas sodas. 1912 metais, minint Napoleono armijis sutriuākinimo ūimtmetij, sodo centre buvo jrengtas nejprastas paminklas – fontanas iā 3 didelio kalibro ketaus patrankij.

1924 m. lapkriāio 14 d. tvirtovēs sode iāskilmingai atidengtas paminklas Latvijas Laisvēs kovose kritusiems 44 Latvijas armijis ūiemgalis divizijis 10-ojo Aizputēs pēstininkij pulko kariams. Tarybiniais metais paminklas buvo perstatytas. Po 1944 metij jis atliko Stalino biusto postamento funkcijā. XX a. ūeštajame deāimtmetijē ant jo buvo jrengtas Lenino biustas, kuris vēliau buvo perkeltas kitur. 2017 metais paminklas atgavo pirminij pavidalā.

āiandien tvirtovēs sodo pavēsingos alējis yra visij pamēgta poilsio vieta. Artimiausiais metais planuojama istorinio sodo restauracijā.

📍 Komandanta iela 6

DURYS Į PRAEITĮ / ŠIKŠNOSPARNIŲ CENTRAS

Daugpilio tvirtovės Kultūros ir informacijos centras siūlo naują istorinę ekspoziciją, kuri įrengta Nikolajaus vartų patalpose: „Nikolajaus vartai – durys į praeitį“.

Istorijos mylėtojų čia laukia daug įdomybių. Eksponuojami tvirtovės planai, tarybinės armijos uniformos, istorinių plytų ir apdailos elementų kolekcija, istoriniai civilinių pastatų ir įtvirtinimų langai ir durys bei dar daug kitų eksponatų.

Darbo laikas

Nauja ekspozicija vartų erdvėje atvira lankytojams kiekvieną dieną nuo 10.00 iki 19.00 val. Norint aplankyti ekspoziciją, reikia kreiptis į Daugpilio tvirtovės Kultūros ir informacijos centrą ir įsigyti ekspozicijas lankytojo bilietą.

Šikšnosparnių centro ekspozicija įrengta Daugpilio tvirtovės Nikolajaus vartų šoninėje patalpoje. Čia galima susipažinti su pašto ženklų temine kolekcija, meno darbais, kuriuose pavaizduoti šikšnosparniai, nuotraukomis, eksponatais ir informacine medžiaga, pasakojančia apie šikšnosparnių gyvenimą Daugpilio tvirtovėje.

Centras siūlo galimybę dalyvauti dieninėse arba naktinėse ekskursijose, kurios vedamos vasaros sezono metu (gegužė–rugsėjis), nes žiemos metu trikdyti šikšnosparnių ramybę yra draudžiama.

Centre galima įsigyti šikšnosparnių temai skirtų suvenyrų.

Lankymas – iš anksto užsiregistravus, už aukas.

📍 Nikolaja iela 3a

☎ +371 26136953, +371 22494096

✉ siksparni@gmail.com

GALERIJA „4METRI“

Galerija „4METRI“ yra atviroje miesto erdvėje Daugpilio tvirtovės teritorijoje šalia Šiuolaikinio keramikos centro įrengtas įstiklintas vitražas.

Būtent todėl, kad galerija įrengta atviroje erdvėje, įvairių simpoziumų dalyvių darbų parodas žiūrovai ir keramikos mylėtojai gali nemokamai apžiūrėti bet kuriuo paros metu visą vasarą.

📍 Hospitāja iela 8

☎ Tel.: +371 29382909

🌐 www.facebook.com/ceramic.laboratory

Iki mūšų dieny tvirtovėje išliko istorinės didelio kalibro patrankos. Šios istorijos liudytojos buvo pagamintos XIX a. 2-ose pusėje Permės artilerijos gamyloje ir Obuchovo plieno lydimo gamyloje (Rusija). 2 patrankos įrengtos prie buvusio komendanto valdybos pastato pagrindinio įėjimo tvirtovės sodo pusėje. Iš trijų patrankų sukurtas paminklas-fontanas pačiame sodo centre. Tvirtovės plieno mortyra (1877 m. modelis) įrengta ant pagrindinio pylimo kurtinos valgango tarp Nikolajaus vartų ir 7-ojo bastiono. Dar viena plieno patranka (1887 m. modelis) įrengta Imperatora ir Konstantina gatvių sankirtoje. Dvi plieno patrankos 2016 metais įrengtos prie Marko Rotko meno centro įėjimo.

Muziejus „Pas komendantą“ yra vienintelis tokio tipo muziejus Latgaloje. Čia eksponuojama objektų ir dokumentų originalų kolekcija, atspindinti Pirmojo pasaulinio karo karių kasdienybę. Senose nuotraukose įamžintas karo laikotarpis ir įvykiai, kurie vyko Daugpilio apylinkėse. Muziejaus komplekso antroji dalis – seno pašto skyriaus ekspozicija ir senovinių lygintuvų paroda. Taip pat siūlomos ir ekskursijos po Pirmojo pasaulinio karo kautynių vietas (būtina iš anksto suderinti laiką). Ekskursijos metu pasakojama apie Dvinsko miestą kaip karo lauką 1914–1918 metais.

Darbo laikas:

Šeštadieniais–sekmadieniais: 10.00–13.00

Kitu metu – iš anksto užsiregistravus

📍 Komandanta iela 1

☎ +371 29244651, +371 26888122

- 14** 1822 metų gegužę Prūsijos karališkosios tarnybos generalinis leitenantas Gustavas fon Rauchas (1774–1841) apžiūrėjo tvirtovę ir tai iškilmingai įamžino į pagrindinio pylimo kurtinos sieną priešais 2-ąjį bastioną įdėdamas atminimo akmenį, kuris išliko iki mūsų dienų.
- 15** Nuo 1827 m. iki 1831 m. tvirtovės kalėjime kalėjo garsusis dekabristas ir poeto Aleksandro Puškino draugas Vilhelmas Kichelbekeris (1797–1846). Nors iki pat šiol nėra tiksliai žinoma, kur būtent tvirtovėje V. Kichelbekeris buvo kalintas, ant buvusio komendanto valdybos pastato sienos buvo pritvirtinta jam skirta atminimo lenta.
- 16** Buvusios katedros teritorijoje yra išlikusi tvirtovės komendanto Georgijaus Pilenko (1817–1884) kapavietė.
- 17** 1942 metais koncentracijos stovykloje „STALAG-340“ buvo kalinamas garsusis totorių poetas Musa Džalilis (1906–1944). Jam atminti 7-ojo puskontrgardo arkinių vartų sienoje buvo atidengta atminimo lenta.
- 18** Daugpilio tvirtovė buvo numalšinto lenkų maišto (1863 m.) dalyvių kalinimo vieta, kur sukilimo vadas grafas Leonas Pliateris (1836–1863) nuteistas mirties bausme. 2013 m. birželio 9 d. Latvijos prezidentas Andris Bērzinis ir Lenkijos prezidentas Bronislavas Komorovskis atidengė jam skirtą atminimo lentą.
- 19** 2020 m. sausio 27 d. prie pastato fasado 1. oficeru g. 2 iškilmingai atidengta atminimo lenta, skirta Latvijos kariuomenės 1918–1920 m. Laisvės kovų vyriausiajam vadui, generolui Janiui Baluodžiui, kuris gyveno šiame name 1902–1904 m.

Meno objektas „Tvirtovės vaiduoklis” sukurtas 2017 metais II tarptautinio skulptūros simpoziumo, surengto pagal Marko Rotko meno centro rezidencijų programą, metu. Skulptūra įrengta Nikolaja gatvėje už Daugpilio tvirtovės Kultūros ir informacijos centro. Kadaisė tvirtovių ir kariuomenės žirgai buvo svarbiausia karinės infrastruktūros dalis, tačiau sparčiai vystantis karinei technikai netrukus jie tapo nereikalingi. Paprastai karo rezultatas yra ne medaliai ir svarbios pergalės, o sugriauti ir suluošinti žmonių gyvenimai. Skulptūros autoriams karas asocijuojasi su Pirmojo pasaulinio karo laikotarpio nuotraukomis, kuriose matomi apibintuoti sužeisti kareiviai. Būtent todėl balto žirgo vaiduoklis yra pasyvus stebėtojas, apvyniotas bintu, o ne šiuoliuojantis vėlyje besiplaikstančiais karčiais.

Autorių komanda: Egons Peršēvics, Ivonna Kalita ir Kaspars Čekotins.

SUVENYRAI

Daugpilio tvirtovės ir Daugpilio miesto suvenyrų galima įsigyti keliose vietose:

- Daugpilio tvirtovės Kultūros ir informacijos centre, Nikolaja iela 5
 - Suvenyrų parduotuvėlėje Nikolajaus vartų kairiajame kazemate, Nikolaja iela 3A
 - Suvenyrų parduotuvėlėje Marko Rotko meno centre, Mihaila iela 3.
- Vasaros šeštadieniais organizuojami sendaikčių turgeliai ir amatininkų išvykstamoji prekyba. Papildomos informacijos galima gauti Daugpilio tvirtovės Kultūros ir informacijos centre.

KAVINĒS

21 Kavinē „ARSENĀLS” (Ie. „Arsenāls”)

Kavinē, siūlanti vietinēs ir Eiropas tradicionēs virtuvēs patiekalus, yra įsikūrusi Artilerijos arsenalo sparne Marko Rotko meno centro pastate. Iš atviros terasos atsiveria nuostabus vaizdas į dailių pylimą, pagrindinius Nikolajaus vartus ir „imbierinį namelį” – vandens pakėlimo pastatą. Kavinėje yra patalpos įvairiems renginiams, siūlomos stalų dengimo bei banketų ir furšetų ruošimo paslaugos.

📍 Mihaila iela 3
☎ +371 27757872
🌐 www.sanmari.lv

Kavinē „DVINSKAS SĒTA” (Ie. „Dvinsko sodyba”)

Apsilankykite šioje kavinėje, esančioje šalia Daugpilio tvirtovės, ir patirkite Latgalos svetingumą. Gardūs naminiai patiekalai kaimo sodybos interjero apsuptyje.

📍 Vaļņu iela 27b
☎ +371 27757191
🌐 www.sanmari.lv

PARDUOTUVĒS

22 antikvariāto salons „HOUSEVINTAGE”

Salone galima apžiūrėti ir įsigyti XIX a. pabaigos ir XX a. pradžios istorinių baldų, indų, laikrodžių ir kitų interjero objektų. Taip pat lankytojai kviečiami pasigrožėti XX a. pradžios stilizuotų istorinių kostiumų kolekcija, siūloma galimybė iš anksto užsisakyti ekskursiją. Tai yra tikras damų rojus, kur galima pasimatuoti puošnius kostiumus ir aksesuarus.

Darbo laikas:

Pirmadieniais–antradieniais: uždaryta
Trečiądieniais–penktadieniais: 10.00–17.00
Šeštadieniais–sekmadieniais: 11.00–17.00

📍 Nikolaja iela 9
☎ +371 22425156, +371 26736271
🌐 housevintage.lv

PARDUOTUVĒS

Maisto prekių parduotuvė, Konstantīna ir Imperatora gatvių sankirtoje
Dirba kiekvieną dieną: 08.00–22.00. Galima atsiskaityti banko kortele.
Maisto prekių parduotuvė, Hospitāļa iela 4
Dirba kiekvieną dieną: 08.00–20.00. Galima atsiskaityti banko kortele.
Prekybos centras „Mego”, Vaļņu iela 27A
Dirba kiekvieną dieną: 08.00–21.00. Galima atsiskaityti banko kortele.

APGYVENDINIMAS

Marko Rotko meno centro rezidencijas

Marko Rotko meno centre yra rezidencijų patalpos su 10 puikiai įrengtų ir patogių numerių. Rezidencijose dažnai apsistoja menininkai, kūrėjai. Kiekvienas interesantas ir miesto svečias čia turi galimybę pasimėgauti meno ir istorijos simbioze. Rezidencijų patalpose vienu metu gali apsistoti iki 20 asmenų. Rezidencijų svečiai visas Marko Rotko meno centro ekspozicijas gali lankyti nemokamai.

📍 Mihaila iela 3,
☎ +371 65430250,
🌐 www.rothkocenter.com

KONTAKTINĖ INFORMACIJA

Daugpilio tvirtovės Kultūros ir informacijos centras

📍 Nikolaja iela 5
☎ +371 654 24043, +371 28686331
✉ cietoksnis@daugavpils.lv
🌐 www.daugavpils.cietoksnis.lv Daugavpils.cietoksnis
📍 GPS: 55.885900, 26.495823

Daugpilio turizmo informācijas centras

📍 Rīgas iela 22A (jējimas iš Ģimnāzijas gatvės)
☎ +371 654 22818, +371 26444810
✉ turisms@daugavpils.lv
🌐 www.visitdaugavpils.lv
 Daugavpils.Travel
 Daugavpils.Travel
 Daugavpils Travel
 [daugavpilstic](https://twitter.com/daugavpilstic)
 Daugavpils.Travel
📍 GPS: 55.8708171, 26.5173634

INFORMACIJA APIE BROŠŪRĀ

Leidėjas: Daugpilio miesto savivaldybė
Brošiūra yra parengta pagal Europos Sąjungos 2014–2020 m. bendradarbiavimo per sieną programos projektą „Paveldas“ (HERITAGE).

Teksto autoriai: A. Mahjins, V. Petkuns

Nuotrauka: Daugpilio TIC, Daugpilio tvirtovės Kultūros ir informacijos centras, Marko Rotko meno centras, Šiuolaikinės keramikos centras, M. Grunskis, A. Jemeljanovs, A. Mahjins

Daugpilis 2022
Nemokamas leidinys